

Lumbalpunktion

Undersökningens syfte

Lumbalpunktion är ett prov som tas från ryggmärgsvätskan. Ryggmärgsvätskan undersöks för att fastställa neurologiska sjukdomar.

Förberedelser för undersökningen

Undersökningen kräver inga förberedelser från patientens håll. Du kan äta och dricka normalt. Ifall du använder Marevan eller någon annan medicinering mot blodets koagulation, kontakta avdelningen som bokat undersökningen före åtgärden.

Undersökningens förlopp

Provet tas vanligtvis så att patienten ligger på sidan med ryggen böjd och knäna böjda så nära magen som möjligt. Mellan knäna kan man lägga en dyna för att åstadkomma så bra ställning som möjligt. Provet kan även tas i sittande ställning. Sköterskan desinfierar injektionsområdet varefter läkaren sticker en tunn nål mellan ländkotorna till ryggmärgsvätskan.

Injektionen skadar inte ryggmärgen eftersom ryggmärgen fortsätter ovanför injektionsområdet.

Nålen kan då den införs röra nerver vilket kan orsaka ofarliga känslor i benen. Då ändrar man på nålens ställning. Provtagningen tar vanligtvis några minuter. Kroppen producerar ny ryggmärgsvätska konstant så den borttagna mängden på några milliliter ersätts snabbt. Strax efter provtagningen kan du stiga upp och röra dig normalt. Ofta tas ett blodprov på samma dag antingen före eller efter undersökningen, så förbered dig också för ett laboratoriebesök under samma dag.

Efter undersökningen

Under undersökningsdagen bör man undvika fysiskt tung ansträngning. Man ska också undvika att lyfta tunga saker och ryggens nedböjningar. Injektionsområdet kan vara ömt i några dagar. Man måste hålla injektionsområdet torrt fram till nästa dag.

Möjliga biverkningar

Ca 30% av patienterna lider av huvudvärk efter injektionen, vilket vanligtvis visar sig endast då man sitter eller står och inte då man ligger. Ibland kan illamående förekomma i samband med huvudvärken. Som vård används sängliggande så vågrätt som möjligt helst utan hög dyna.

Kofein minskar huvudvärken. Huvudvärken efter injektionen är ofarlig och kan inte hindras i förväg, värkmedicin hjälper heller sällan. Huvudvärken upphör av sig själv inom några dagar.

Ifall värken är stark och räcker över 4 dygn kan man överväga en så kallad blodinjektion.

I åtgärden som utförs i en operationssal tas blod från patienten, som i ett vanligt blodprov från armvecket. Därefter injiceras samma blod dit man tog lumbalpunktionen från. Åtgärden fungerar oftast bra och snabbt.

Ifall huvudvärken inte lättat inom 4 dygn eller skiljer sig från det ovan beskrivna eller om feber förekommer bör man kontakta avdelningen där undersökningen gjordes. Utanför kontorstider kan man kontakta den jourhavande neurologen via Åucs växel.

Egentliga Finlands sjukvårdsdistrikt • www.vsshp.fi/sv • Växel 02 313 0000

Denna anvisning är ämnad för våra patienter som är i ett vårdförhållande.